

Megjelenik minden
vasárnap.

Szerkesztői iroda

székhelyénél

Granátos utca 1. sz.
II. emelet, 11-dik ajtó.

A lap szellemi részét illető
közlemények a szerkesztő-
séghez intézendők.

POSTA-KÖZLÖNY

ELSŐ MAGYAR POSTAI SZAKLAP,

a magyar-, horvát- és szlavonországi postamesterek egyesületének és a magyar postahivatalbeliek
segély- és gyámegyletének organuma.

Előfizetési ár:

Egész évre 7 frt —
Fél évre 3 „ 50
Negyed évre 1 „ 80

Egy szám 15 kr.

Kéziratok nem küldet-
nek vissza.

A megbízások, megrendelések
Tiller Mor és testvére czime alatt
küldendők.

Felelős szerkesztő: JOANOVICH GYÖRGY.

Társzerkesztő: PAULAY J. ZS.

A tábori posta szabályzatáról.

A mint jelenleg a politikai viszonyok alakulnak, minden perczen várható hadseregünk mozgósítása.

Reánk, postahivatalnokokra nézve, a mozgósítás annyiban bir jelentőséggel, amennyiben nem kevés köztünk hadkötelezettségének teljesítésére fog tetszólítatni, és amennyiben továbbá a mozgósításnak első következménye a tábori posta felállítására leendő.

Megfogható tehát, hogy most már a táboriposta-utasítás is, behatóbb tanulmányozás tárgyát képezi, mely alkalommal nem kevés hiányra akadunk, a melyekre az irányadó hatóság figyelmét fordítani óhajtjuk.

Igy a kocsiposta-szakmában a pénzültványozási-üzlet nem is érintetik, mi fölteni engedi, hogy ezen kezelési ág a táboripostára nem terjed ki, vagy hogy e tekintetben még kiegészítés várható. Mi azon nézetben vagyunk, hogy az utalványozási eljárás föltétlenül korlátozott összegig, például 50 vagy 100 fitig minden expositurnál annál inkább lenne keresztülvihető, ha a táboriposta — expositurnak megengedtetik, a bankok módjára utalványokat (Cheks) a hadi pénztárakra kiállítani, (igy például egy a felügyelőségi hadipénztárnál mint minden tábori-postahivatalnál vagy expositurnál chekskönyv volna berendezendő, melynél az anyabárca a kifizető, a leánybárca pedig az átvevő pénztár, az összeget nyugtázza) amennyiben az összeg netán a saját pénzalapból fedeztetik, és ép ily módon lehetne a netán befizetett összegeket érintett elismervény mellett a hadipénztárnak átszolgáltatni, ha a saját pénztári állapot bizonyos összeget turaladna. Miután a hadipénztár ép úgy, mint a táboriposta a felügyelőséggel érintkezésben áll, ezen eljárás semmi nehézségnek nincsen alávetve, és ezen esetben a hadipénztár volna azon főpénztár, mely a szükséges pénzalapokat magában foglalná, vagy melyneka felesleges pénzek lennének álküldendők.

Ily eljárás mellett majdnem minden levélbeli készpénzküldemények és az avval a feladókra, nevezetesen a legénységre nézve összekapcsolt bajlódások elesnének, a kincstárnak pedig azon előny eredne, hogy semmiféle veszteséget nem szenvedne, mivel a pénzültványok (nem cheks) netáni elvesztésénél a nehézség könnyen elhárítható és az ebbeli kezelés a hivatalnokra nézve fölötté nagy teher nem lehetne.

Az egyenruházásról csak annyiban történik említés az utasításban, amennyiben a járandóság, illetőleg az egyenruházati aján-
dék van szabályozva, és e szerint föltehető,

hogy egy cs. kir. tábori-postahivatalnok egyenruhája ugyanaz marad, a mint az a cs. kir. államszolgálatra van előszabva.

Az 1866-ik hadjáratban, a hol cs. kir. táboriposta szervezve volt, fölötté gyakorlatlannak mutatkozott a díszkard szürkötőlékben viselve egy a kocsiban mint menés közben, és az akkori, a tábori-postához beosztott hivatalnokok, megváltoztaták a szürkötöléket uszálykötölékre az öltöző-szabály ellenére. Noha ilyféle dolgoknál nagy eltérés uralkodik a táborban, mindamellett alkalmat szolgáltatna ilyen szabályellenesség összeütkezésére a katonai hatósággal. Ennek minden esetre azáltal lehetne elejét venni, ha a tábori-postahivatalnoknak azon időre, a melyben szolgálatát ily minőségben teljesíti, az egészen gyakorlatlan díszkard helyett, vagy a katonatiszti-kard viselése uszálykötölékkel és kardbojttal, vagy egy sárgára montirozott kard uszálykötölék- és kardbojttal, — a minőt a cs. kir. katonafelügyelőségi hivatalnokok viselnek, — megengedtetik.

Főképen azon körülmény is szól e mellett, hogy a táboriposta-hivatalnok — mint ez a német-francia háborúban gyakran bekövetkezett — oly helyzetbe jut, hogy maga bőrre is vigyázni kell, tehát védelemre alkalmas fegyvert viseljen. A díszkard erre neki nem szolgálhat, ez valódi játékszer, míg a kard a kevésbé gyakorlott, de még az egészen járatlan vívó kezében is használható fegyver marad.

A mi az arany kardbojt viselését illeti, ez ellen a katonai hatóság részéről most, midőn a katonarvosok és a cs. kir. hadfelügyelőség hivatalnokai e díszjelet viselik, akadály fen nem foroghat. A táboriposta-hivatalnok ezekkel egyrangú, tehát ezeknek jelére is igénye van, miáltal egyedül megőrizheti tekintélyét a legénység ellenében, mellyel folytonos érintkezésben áll. De a kardbojt még az ellenség előtt is biztosítja a táboriposta-hivatalnoknak ugyanazon bánásmódot mint a katonatiszt irányában, mert itt csak a kardbojt irányadó, és egy az 1866-ik évben fogságba jutott cs. kir. távirahivatalnokkal, mivel a kardbojtot nem viselte, úgy bántak mint a közvitézekkel. Egyébiránt német- és oroszországban minden állami hivatalnok ezen díszjelet viseli.

Ha ez ellen tán felhozatik, hogy p. o. tábori-gyógyszerészek, élelmezési- és számvévi-tisztek is csak díszkardot kardbojt nélkül viselnek, úgy arra kell utalnunk, hogy ezek nem állanak közvetlen összeköttetésben a sereggel, hanem a kíséretnél vannak beosztva és így nincsenek azon veszélyeknek kitéve, mint a táboriposta-hivatalnokok.

Az előadott okok tehát a kereskedelmi

ministeriumra nézve tán döntök lehetnek arra, hogy az országos hadügyminiszterium részéről megadassék azon csekély engedmény a táboriposta-hivatalnokoknak, miszerint ezeknek táboriszolgálatuk tartama alatt a katonatiszti-kard viselése kardbojttal, részint tekintélyük megőrzése és részint személyes megóvásuk tekintetéből megengedtetessék. De különben is a valószínűleg már kijelölt táboriposta-igazgató ur feladata volna, ezen ügyet pártolni. Ez utóbbi ugyan nem államkérdés, de még sem oly jelentéktelen az érdekeltekre nézve.

Postahivatalnokok szabadságolása az általános postaegylet különféle országaiban.

A belga vasutak, posták és távirdek kir. vezérigazgatósága 1876. november hó 22-én kiadott 102 számú hivatalos lapjában rendszabályokat bocsátott ki, a betegség által szolgálatuk teljesítésében akadályozott hivatalnokok részéről történendő orvosi bizonyítványok benyújtása iránt. Ezen határozmányok tartalmát itt alant közöljük, és hozzá tesszük egyuttal a francia és angol postakezelésnél hivatalnokok megbetegedése és szabadságolások engedélyezéséről fennálló rendszabályokat.

1. **Belga ország.** Minden hivataltölti távollét, mely a hivatalnok betegsége által okoztatott, a közelebbi 48 óra alatt orvosi bizonyítvány által igazolandó, melynek lehetőleg a kezelés bizalmi orvosától származnia és a betegség nemét nem különben annak előre látható tartamát magában foglalnia kell.

Ha 14 nap lefolyta után a betegség még fennállana, azon esetben újabb bizonyítvány alapján, ugyanezen adatokkal a hatóságnál rendes szabadságolás indítványozandó. Ilyféle orvosi bizonyítvány minden egyes a szabadságolás meghosszabbítása iránti folyamodványhoz csatolandó. Mindezen esetekben a költségek, orvosi látogatások és bizonyítványokért, a megbetegedett hivatalnok által viselendők.

Ha valamely hivatalnok ezen rendszabályoknak meg nem felel, annak közvetlen előljárója megvizsgálását bizalmi orvos által előidézheti. Az ezáltal felmerülő költségek azon hivatalnok terhére esik, ki a bizonyítvány benyújtását elmulasztotta.

Ha a betegség miatt kimaradt hivatalnok főnöke kételkedik, hogy a betegség létezik, azon esetben, a kezelés főnökéhez történt jelentése után, jogában áll — habár egy bizalmi orvos bizonyítványa benyújtatott — hivatalból más orvosi látogatást elrendelni. Ezen második látogatás által felmerülő költségek az illető hivatalnok terhére jön, ha azáltal kiderül, hogy a hivatalnok képes lett volna szolgálati teendőit teljesíteni, vagy ha hivataltölti távollétét helytelenül meghosszabbította. Ellenkező esetben a költségek hivatalból fedeztetnek.

2. **Franciaország.** Ha a hivatalnok szolgálati működése rendszeresen bebizonyított betegség által félbeszakittatik, azon esetben a hivatalnok felhatalmazható, hogy három hónapot túl nem haladó időtartamra fizetését tovább húzassa. A reá következő közelebbi három hó alatt, fizetésének legalább fele vagy legfölebb két harmada mellett, szabadságolást nyerhet. Ha a hivatalnok betegsége

következése valamely feláldozó, közérdekből, vagy polgártársai életmentése céljából történt cselekedetnek, vagy verekedésből vagy viaskodásból eredne, mely belszolgálati teljesítése alkalmával elégitett, vagy végre ha a betegség súlyos balesetből származik, mely a hivatalnokot bebizonyíthatóan szolgálati teendői teljesítésénél érte és szolgálatképtelenné tette, azon esetben helyreállítása vagy nyugalomba helyezéseig fizetése megrövidítenél élvezetében maradhat.

A hivatalnok valamely okból, mely az őt kötelező szolgálaton túl esik, sem lakhelyéről el nem távoztathat, sem hivatalos működését félbe nem szakíthatja, ha előbb szabadságolást (congé) vagy a hivatalból eltávozásra (permission d'absence) engedélyt nem nyert volna.

Folyamodványok szabadságolási engedélyért öt napra és azon alól ép úgy tárgyalatnak, mint közönséges folyamodványok a hivatalból eltávoztatás helybenhagyása iránt, és tekintet nélkül a hivatalnok szolgálati rangjára, közvetlenül az igazgató által intéztetnek el.

A hivatalból eltávozás engedély (permission d'absence) sohasem von maga után fizetési levonást. Öt napon túl azonban meg nem hosszabbítható.

Kötelezettség nem létezik a szabadságolás (congé) engedélyezésére. A szabadságolás megadható, de el is utasítható, a szolgálat kivánalmához, a felhozott okok és a folyamodó szolgálati állásához képest. A hivatalnoknak minden évben csak egy 14 napra terjedő, fizetés levonás nélküli szabadságolás engedélyezhető. Fizetés levonás nélküli szabadságolás egy havi időtartamra mégis oly hivatalnokoknak engedélyezhető, kik három egymásra következő év alatt sem szabadságolást, sem a hivatalból eltávozásra engedélyt nem kaptak. E mellett figyelembe nem vétetik azon szolgálati mulasztás, mely rendszeresen bebizonyított betegség vagy a törvény által rá rótt kötelezettség teljesítése által okozatik.

Szabadságolásnál három havi időtartamon alól a levonás legalább a fizetésnek felét, vagy legfeljebb annak három negyedrészt képezi. Ezen levonás magassága a szabadságolási engedély iránti intézkedésben foglaltatik. Ha a szabadságolás, — mintegy, ha félbeszakasztással vagy anélkül, — ugyanazon évben három hónapot túl halad, a többi időtartamra nézve a fizetés egészen visszatartóztatik. A három hónapot túl haladó szabadságolási időtartam a nyugdíj meghatározásánál nem mint valóságos szolgálati idő számítatik.

A szabadságolási időtartama Franciaország kivül, de mégis Európában vagy Algeriában szolgálatban álló hivatalnokokra nézve négy hónapra kiterjeszhető, a fizetés legalább fele vagy legfeljebb három negyedrésze visszatartása mellett.

Hivatalnokok, melyeknek valamely a törvény által rájuk rótt kötelezettség teljesítése miatt, lakhelyükről távoznok kell, minden fizetés levonástól mentesek. Ha a hivatalnok, kinek a törvény által rótt kötelezettség teljesítése miatt, szabadságolásért folyamodni kell, az erről szóló kimutatás birtokába nem juthat vagy nem jutott, azon esetben lakhelyétől távoztathat, anélkül hogy a szabadságolási engedélyt beárta volna. Ez esetben mindamellett szolgálati ügyeit előbb biztosítania és azonnal szolgálati útján hatósági főnökének bejelentenie kell azon okokat, melyek őt működésének félbeszakítására kényszerítették.

3. Angolország. Ha valamely a főpostamesternek alárendelt hivatalnok betegség miatt távol marad a szolgálatból, azon esetben a fő-postamesternek erről jelentést tennie kell a magasabb hatóságnak azon intézkedések megemlékezésével, melyek a szolgálat biztosítására nézve tettek. Ha a szolgálat képtelenség tizennégy napi időtartamot túlhaladna, ismételve jelentést kell tenni. Azután, ha a szolgálatképtelenség még fennmaradna, mindig egy havi időközben jelentések teendők.

A legnagyobb figyelemmel kell a felelt örököl-

ni, hogy a hivatalnokok koholt vagy elégtelen ok miatt távol ne maradjanak a szolgálatból a megbetegedés ürügye alatt. E célból nevezetesen a szolgálat képtelenség bebizonyítására előterjesztett orvosi bizonyítványok szigorúan megvizsgálandók. Ha az illető helyen bizalmi orvos létezik, az összes más orvosok által kiállított bizonyítványok elébe terjesztendők.

Ha valamely véglegesen alkalmazott hivatalnok betegség miatt szolgálatát félbeszakítja, azon esetben — de természetesen csakis akkor, ha tényleges betegsége bebizonyult — távolléte ideje alatt fizetésének felét huzza. Ha azonban fizetéséből, — miután abból már helyettese is lett fizetve, — felénél több még fennmaradna, ezen hátramaradó rész neki kiadatik. Némely postahivatalnál a hivatalnokok megbetegedési esetekben, régebbi rendelet alapján magasabb mint az itt érintett összeget kapnak. Azonban más kivételek a fenti rendszárból többé meg nem engedtetnek.

A fizetésre nézve előbbeni szakaszban foglalt rendszabályok csak közönséges megbetegedési esetekben érvényesek. Azon esetekről, a melyekben hivatalnokokat szolgálatuk teljesítésében baleset éri, külön jelentés teendő. Azután mindjárt beáll egy külön engedély. Ezen engedély rendszeresen kiterjed az illő hivatalnok fizetésének két harmadára. Azonkivül a hatóság megtéríti a hivatalnoknak kiadásait orvosi segélyért 5 font Sterlinget (50 forint) képező legmagasabb összegig, amennyiben az igazgatóságnak helyben nem volna bizalmi orvosa, ki átvinné a gyógyítást.

Postamestereknek szabadságolásukért előjárójukhoz kell fordulniok, melynek engedélye nélkül egyetlen egy éjjel sem maradhatnak el lakhelyükről. A szabadságolási folyamodványokban javaslatba hozandó, mily módon lenne biztosítható a szolgálat, a postamester távolléte alatt.

Ezen rendszabályból azonban nem következtethető, hogy a hatóság nem lenne hajlandó minden postamesternek az év folyama alatt egy 1 havi szabadságolást engedélyezni, s amennyiben szükséges, szolgálati teendőit más által végeztetni, anélkül, hogy a szabadságoltnak ezáltal költségek felmerülne.

Az al-postamestereknek és levélgyűjtőknek a főpostamesternek egyszer egy évben egy egész hétre vagy egy hét részére szabadságolást adhatnak. Hosszabb szabadságolásra az illető felsőbb hatóság engedélye szükséges.

Titkárok, sorozók (Sortirer) és levélhordók kik már egy egész év óta szolgálatban vannak — a próbaidő megkezdésétől számítva — csak legfeljebb 14 napra terjedő szabadságolást vehetnek igénybe. Ezen szabadságolás a főpostamester által adatik meg az illetőknek.

Segéd-sorozók és segéd-levélhordók nem tarthatnak igényt a szabadságolásra.

Szintágy nincsenek feljogosítva a vidéki levélhordók szabadságolást követelni. Ha mindamellett egy vidéki levélhordó időnként egy napi szabadságolásért folyamodik, az neki megengedhető, ha saját költségén állít helyettesét.

Néha-néha javaslatba hozott, hogy azon hivatalnok, melynek szolgálati működése nem volt kielégítő, szabadságolásától megfosztassék. Ez rossz neme volna a büntetésnek. A minden évbeni szabadságolás behozatala, mely időközben kétségkívül nagyobb kiterjedést nyert, az 1854. évből származik és eredetét köszöni egy a postaszolgálat javítását célzó bizottság javaslatának. Ezen bizottság következőképen nyilatkozott az ügyről: „Azon nézetben vagyunk, hogy egy rövid, rendszeren bekövetkező távollét a szolgálati ügyektől képességgel bír, a hivatalnokok szolgálatát becsesebbé tenni, és pedig azon hatáson fogva, mely által a hivatalnokok egészségük- és szellemükre gyakoroltatik. Ennélfogva ajánljuk a szabadságolást mint a köz takarékoság rendszabályát.”

A postahivatalnokok- és postamestereknek adandó előlegek.

A postaigazgatóságok számára kibocsátott hivatali utasítás 25. §-a szerint, ezekre bizatik, az alárendelt hivatalnokok- és szolgáltnak kik 1000 forintnál magasabb évi fizetést nem húznak, — három havi fizetésük összegéig és legfeljebb husz havi részletben történendő visszafizetés mellett, azon esetre előlegeket engedélyezni, ha az utóbbiak ártatlanul inségbe jutottak és egyébként is méltók ezen kedvezményre. Ép úgy adhatnak a kerülőhöz tartozó postamestereknek 500 frt erejéig kamatozó előlegeket a fenálló rendszabály határozatai megtartása mellett.

A postamestereknek adandó magasabb előlegekre nézve, a miniszterium engedélye szükséges. A postaigazgatóság belátására bizatik, — amennyiben saját hatáskörében történik a postamestereknek adandó előlegezés, — a kért összeg magasságához képest biztosítékot követelni vagy attól elállani. A szabály és szokás szerint, postamestereknek 200 frt erejéig az előleget kérő személyes viszonyaihoz képest, minden biztosíték nélkül adatnak előlegek, magasabb összegek pedig csak az ingatlanra való biztosítás mellett.

E szerint hivatalnokoknál 1000 frt évi fizetéssel a legmagasabb fizetési előleg 250 frtot tesz, mely által az ártatlanul inségbe jutott hivatalnokon ritkán van segítve, míg a postamesternek igenis biztosíték és kamatfizetés mellett, sokkal jelentékenyebb összegek kölcsön adatnak.

Azonfelül, már azon feltétel, hogy a hivatalnoknak inséges állapotba kellett jutnia és azt felvilágosítani köteles, magában véve igen kellemetlen és érzékeny. Elő eset van arra, hogy a hivatalnok családi tekintetek miatt és az inség megakadályozása céljából kölcsönfelvételére kényszerítetik. Ő gyakran kényszerülve van idegen pénzt uszorakamat mellett felvenni rendkívüli kiadások fedezésére, legyen az leányok kiházásítása, vagy üzletberendezése fiai számára s. t. b.

A hivatalnokok- együletének előlegezési társaságai csak látszólag csekély segélyt nyújtanak, mivel igen magas kamatfizetés és kezesség általi biztosíték követeltetik; oly követelés, melynek ritkán megfelelő, ha a kezesnek viszonzívettség tehát viszon biztosíték nem nyújtatik. Most azon kérdés merül fel, vajjon nem tekinthető és kezelhető-e az állam részéről mint kölcsönadási-üzlet a hivatalnokoknak nyújtandó előlegezés? mely szerint ezen jótékony berendezés szabályszerű jogviszonyává átalakulna, melynél azonban még mindig a hatóság szabadságában állana, megbírálni és határozni, hogy megakarja-e adni vagy megtagadni a kért előleget. E mellett csak arról van szó, vajjon hivatalnokok ugyanazon biztosítékot adhatnak-e, a minőt a postamesternek nyújtani képesek. Rendszerint csakugyan nem követelhető a hivatalnoktól biztosítéknyújtás ingatlanokra, de létezik ép oly jó a hivatalnokok által megadható biztosíték, mely az állam részéről már most és az előlegezések behozatala óta igénybe vétetik, amennyiben az előleg összeg részletben visszafizetésére történendő kényszerített levonások által, a tisztí fizetésre, ugy alakjánál mint erejénél fogva, a zálogjogot gyakorolja. — Ezen az állam teljhatalmából eredő, az igazságszolgáltatás közbejövetele nélkül is fenálló végrehajtási jog tehát magasabb előlegezési összegeknél is alkalmazásban maradhat, azonban oly további kamatozási joggal, mely szerint az előleget kérőnek 200 forintot túlhaladó 5% tól kamatot kell fizetni. Csak még azon agály volna elhárítandó, hogy a hivatalnok halála után, mily módon lenne a hátralevő előleg megtérítési összegének beszedése iránti biztosítás elérhető.

Ez a legkönnyebb módon, az előlegezési összegig terjedő életbiztosítás által eszközölhető, és pedig olyképen, hogy mindenkor esedékes biztosítási-díj, az előlegezési részlettel együtt, a fizetésből levonásba hozatik.

E célra szükséges összegek beszerzése aligha volna nehézségekkel összekötve, ha tekintetbe vétetik, hogy a postapénztárakban évről évre igen

jelentékeny összegek hasztalanul hevernek, melyek kamatozás által gyümölcsözővé tételhetnek, ha a takarékpénztárak alakjára, — melyekbe ezer meg ezer erek- és csatornákból pénz ömlik, — szivattyúzat berendeztetik, mely a nagy postaviztartó sokféle nagyobb kisebb jövedelmi forrásai-ból igen rövid idő alatt ezen hasztalanul heverő összegeket magába szívhatná. Azután lehetne az előlegezési üzlet kamatait ismét tőkésíteni s ebből új pénzalapot alakítani, ez utóbiból pedig lehetne a jutalmazásokat és segedelmeket meríteni, s ilyformán az utolsó két cím alatt kiadott tételeket a posta költségvetéséből egészen eltüntetni, de azonkívül még szembevetendő magasságu megtakarítást is elérni, és ezáltal a postamesterek és kezelők részére a nyugdíjazást létesíteni.

Vegyes közlemények.

— **Személyzetiek.** A postakiadói vizsgát jó sikerrel letették: Bolgár Mihály nagy-enyedi, Könyg Péter porumbáki, és Svoboda Amália nagy-selyki pk. jelöltek, kik egyuttal a nevezett postahivataloknál alkalmaztattak.

— **Repülőposta.** Vívát, nem lesz többé rosz út és vége a szállítási átalánynak. A „Temesi L.“ írja, hogy Szuppán A. temesvári polgár egy repülőgép mintát készített, melyet most 20 kr. bemeneti díj mellett mutogat. A gép állványa függőlegesen 4 fő-oszlopon nyugszik, vízszintes fekvése egy rézsütös egyenközü négyszöghöz hasonló, melynek közepén a működő erő kifejtéséhez szükséges láb és kézi fogantyú van alkalmazva, melynek tengelye mindkét szárnykerékre kiterjed, s ezen tengely forgatása által mozgásba hozatva, másodpercenként 3 hüvelyk, vagyis egy perc alatt 15 lábnyi emelkedést lehet elérni. A gép homlokzatán ismét egy ürkerék van alkalmazva, mely ugyanezen tengelyen alkalmazott fogaskerék segítségével két gúla alakú, s egymáshoz egyenközüben álló henger által a szükséghez mértani elhaladáshoz képest egy szij előre vagy hátra tolasa által gyorsítatik, vagy lassítatik; a gép rendszere által a repülő kerekeken alkalmazott nyílások a levegő egyenletes behatolását biztosítja, mely által nemcsak az egyszerű lassu és biztos emelés éretik el, hanem a gépnek levegőbeni fenntartása is lehetővé van téve. A szárnyas kerekek 5 egymásra fektetett irlapból készültek, — s a kör rendes elosztására esnek azon nyílások, melyen a levegő egyenletes ki és behajtása által a kifejtendő hajtóerő könnyebülést nyer. A gép emelkedésénél számba vette a tervező azon körülményt, hogy az ember által egyszerre kézzel és lábbal hozható működésbe, és 200 mázsányi súlyal képes felemelkedni. Hogy iránya a levegőben is kormányozható legyen, a homlokkerékkel szemben egy tollakból készült kormányrúd van hátul alkalmazva, melynek segítségével a gépnek minden irányt meg lehet adni, sőt az állványon egy gőzgép is alkalmazható, mely a mozgó erő kifejtését az az emberi erő helyét pótolhatja. Az majd csak a gyakorlati próbánál válik el.

— **(A postai gyors közlekedés egyik hátrányáról hazánkban.)** Kétségbevonhatatlan tény, hogy a postaintézménynek lényege, lelke: a jó közlekedés, mely nélkül jó, gyors és pontos posta-forgalom nem is képzelhető. Ezen czél elérésére okvetlenül szükségeltetnek: jó utak, és hasonló lovak és kocsik. De hogy állunk mi e tekintetben? Fájdalom, igen roszul! minek egyik hátráltató okát a következőkben kifejtendjük. Tudvalevőleg közönséges vágányu vasutkocsink a szélesebb vágányu vasuton, mint például Oroszországban nem közlekedhetnek és viszont. Ugyan így áll a dolog a közönséges paraszt- és postakocsiainkkal is, mert legtöbb esetben kocsink szerkezete nem az utmértékhez van alkalmazva, minek természetes következménye az, hogy a közlekedés, különösen rosz karban tartott czélszerűtlen utainkon, még a legjobb lovak és kocsik mellett is dicséretet érdemlő gyorsaságot nem érhet el. — Nálunk Magyarországon 3 láb 6 $\frac{1}{2}$ hüvelyk, 3 láb 7 hüvelyk és 3 9 láb hüvelyk utmértékű kocsik vannak. Ha tehát

most egy 3 láb 9 hüvelyk utmértékre alkalmazott paraszt- vagy postakocsival széles hazánk oly vidékére jutunk, hol az utmérték 3 láb 6 $\frac{1}{2}$ hüvelyk, igen természetes, hogy kellő gyorsasággal nem haladhatunk, még akkor sem, ha lehető legjobb lovainkat agyonkinozzuk. — Ugyanezen helyzetbe jutunk, ha a dolgot megfordítva vesszük s így legtöbbet szenvednek e viszontagság folytán a szegény állatok és a közügy. Ezen bajon csak egyetlen egy módon segíthetünk, ha t. i. a többi előrehaladottabb országok példájára az utmértéket az egész országban egyöntetűvé tesszük. Minthogy pedig a keresk.- ipar- és földművelési miniszteriumban a postaosztály magában véve egy egészet képez, s a közmunka, valamint a közlekedés javítása és előmozdítása főfeladatához tartozik: jogosan elvárhatjuk, hogy ez ügyben a kezdeményezést megragadandja és áldásos működésével oda fog hatni, hogy egész hazánkban az egyenlő utmérték kötelezővé tétessék, és ekkép az annak különféle-ségéből származó és a gyors közlekedést roppant nehezítő hátrányok valahára eltávolíttassanak. *Vuics T.*

— **Balogh Ferencz** debreczeni hittanár legújabbán egy füzetet adott ki, melyben a posta, vasut és távirtda tisztviselők vasárnapi szünetelését a következőkben adja elő: A vasutak óriás üzleténél 1868-ban kezdett a genfi bizottság fellépni. Előbb kéretett a közönséges teherszállítási iroda zárva tartása vasárnapokon. A genfi állomásfőnök Cuénoud és a pénztárnok Lentulus, valamint a kereskedelmi kamara s néhány genfi városi tisztviselő kedvező támogatásával a kérelem megnyerett. Ennek következtében több állomási tisztviselő szünetnapot nyert. Ebből következett, hogy a vasárnapi hordárfele teher beszállítás a városba megszűnő, az e miatt nyitva tartandó raktárak is bezárulhattak. A szövetségi nagy gyűléshez 8000-nél több kérelmezővel ellátott felírást nyújtának, s a kedvező határozat az lett, hogy egy évben 17—18 szabad vasárnap engedtetett nemesak a vasúti szolgálatban levőknek, hanem más közszolgálatban levőknek is, — 600 körlevelet intéztek előbbi tavaszon oly községekhez, hatóságokhoz, melyek még nem szabályozták a hivatalnokokra nézve a vasárnapi munkaóra rendet. 50 helyről azonnal kedvező választ nyertek. Az 1875-iki „Jelentés“ szerint 900 hivatali iroda közül 350 élvez részleges szünetet vasárnapon. — A postahivatalnokoknak is minden 4-dik vasárnap engedélyeztetett. (Itt mellesleg említi fel, hogy Debreczenben 3 évi személyes tapasztalata alatt a levélhordónak soha egész éven át egyetlen egy nap, sőt félnap szünete sincs, fájo szívvel kell látnia karácson s más ünnep első napjain is, délelőtt úgy mint délután végezni a kihordást. — Azon egyének meg vannak fosztva egész életükre a vasárnapi nyugalom jogától. A társaság nem töredék (p. o. fél), hanem egész vasárnapot óhajt nyerni a postatisztekre, s az országos postaigazgatói osztály hajlandó erre. A távirászkok érdekében is annyi eleretett, hogy vasárnap 4 órai szolgálat vétetett alapul, ketteje délelőtt, ketteje délután s felváltás szerinti sorban. — A hajózási társulatoknál még siker nem éretett, mindössze az elnökség kedvezőnek látszó hangulata jeleztehetik. Franciaországban a miniszter rendeletére minden nem gyorszállítványu vasúti irodák vasárnap délelben zárulnak; Németországban egész vasárnap zárva tartanak s felvétel, kiadás nem történik. Nagy-Britanniában személyszállító vonat jár 20,501, vasárnapokon csak 6116; teherszállító vonat 16,344, vasárnap csak 22,11 Mennyi ember lesz szabad e kevesbités által?

— **Az idők jeléül** közlünk ujlag néhány távirtda-állomás forgalmáról kimutatást. 1877. első felében az egri távirtda-állomásnál a távirtdai forgalom és bevétel következő volt: feladatott 3257, érkezett 3431, átvétetett 220, összesen 6908 drb sürgöny. Bevétel volt 1611 frt. A hatvani távirtda állomáson feladatott 878, érkezett 981, átvétetett 3574, összesen 5433 drb sürgöny. Bevétel 441 frt 50 kr. A gyöngyösi távirtda-állomásnál feladatott 2714, érkezett 3535, átvétetett 1393 összesen 7645 drb sürgöny. Bevétel 1289 frt 35 kr. — Ugyan-

csak e f. é: I. felében az egri m. kir. postahivatalnál az összes bevétel lett 99,655 frt 59 kr. Kiadás 45,866 frt 39 kr. Bevételi többlet 53,789 frt 2 kr.

— **A „Pesti-Napló“ írja:** Mi azt akarjuk, hogy az állami tisztviselők emancipációjára az első sorban megoldandó feladatok között foglaljon helyet. Hogy becsültessék meg a tisztviselő személyi érdeme és talentuma; hogy a protectio nélküli tehetséges tisztviselő is számot tarthasson jogos előmenetelre; hogy ármány és méltatlanoknak kegyelése ne szegje a tisztviselő munkakedvét; hogy endezett eljárásban birja önállóságának garantiáját; hogy nyugdíja törvényileg szabályozott legyen s állása biztosítékait nem egy ember kegyében jó- vagy rosz-kedvében, hanem a törvényben lelje meg. Az állam tisztviselői kar helyzetének javítása által az állam legkiválóbb érdekeit mozdítjuk elő, s egy fontos lépést teszünk az ujkor Magyarországnak consolidálására. Ezt megtehetjük, ha az érin-tett feladatokkal tüzesen foglalkozunk, ha kormány és törvényhozás, a többi között, a megfelelő szolgálati szabályok megalkotását gondjai közé számítja. Mi azt akarjuk, hogy az állami tisztviselő az állam felelős szolgálója, s ne egyes emberé legyen, s meg akarjuk szüntetni a mi praxist, mely a sors kevés kegyeltjének válik előnyére, nem egyszer az érdemesek és a kitünők rovására. Gondoljuk a jövő-dőre és küzdjünk a miniszteri mindenhatóság ellen!

— **Hirdetmény.** Perzsia, az argentinai köztársaság, Grönland és a dán Antillák (Szt.-Thomas, Szt.-Croix és Szt.-Jean) 1877. évi szeptember hó 1-ével lépnek az általános postaegyletbe.

Az ezen országok és helyekre szóló levélpostai küldemények postadíjai a jelzett időponttól kezdve következőleg állapíttatnak meg:

- 1) bérmentett levelekért 20 krajczár 15 grammonként;
- 2) bérmentetlen levelekért 30 kr. 15 grammonként;
- 3) levelező lapokért 10 kr. darabonként;
- 4) hírlapokért és egyéb keresztközötti nyomtatványokért, továbbá árumustrákért és üzleti papírokért 6 kr. 50 grammonként;
- 5) ajánlási illeték 10 kr. darabonként;
- 6) térti-vevény 10 kr. darabonként;

Kelt Budapesten, 1877. évi augusztus hó 7-én.

— **Hirdetmény.** A postán küldött pénz biztosítása végett új postai pénzeslevélborítékok hoztatnak forgalomba, melyek a postahivataloknál és a postai értékjegyek árusítóinál 1 kr-ért kaphatók.

Ezen borítékok a czimoldal felső bal sarkán jelvényül a magyar koronát, alatta a postásipót viselik, „postai pénzeslevélboríték ára 1 kr.“ körirattal; a czimoldal alsó bal szélén pedig a küldött pénz részletezésére megfelelő nyomtatással vannak ellátva.

A pecsétoldalon a pecséteteknek szánt helyek ki vannak vágva, mi a végre történt, hogy a levelek megfosztása neheztessék. Ennek folytán azonban szükséges, hogy a pénz papírba külön beburkoltassék.

A közönség erről oly figyelmeztetéssel értesítettik, hogy a levél szárnyainak mézgázását saját érdekében mellőzze, minthogy az tapasztalás szerint csak a levél esetleges megfosztásának észrevehetetlenségét mozdítja elő.

Ajánlandó továbbá oly esetekben, ha csak egy vagy két darab bankjegy küldetik, ezeket gombostűvel a hurkoló papírhoz tűzni, vagy czérnaszállal hozzá tűzni és végül, hogy jobb minőségű pecsétviasz használtassék, mert ez a levélre jobban reá tapadván, nehezebben pattanik le.

A pecsétetek, a boríték kivágott helyeire akként kell alkalmazni, hogy a kivágott lyuk egészen be legyen takarva, minthogy a postahivatalok utasítva vannak, a nem gondosan pecsételt leveleket visszautasítani.

Kelt Budapesten, 1877. évi augusztus hó 7-én.

— **A pozsonyi m. kir. postaigazgatóság kiadó-hivatala,** mint sajnálattal tapasztaljuk, a „Post-Zeitung“ munkatársának felcsapott, amennyiben

a nevezett kerületben előfordult személyzeti változásokat, a magyar sajtó mellőzésével, rendszeresen a „P.-Z.” hasábjában szokta közölni. A legutóbbi kimutatás szerint postamesterré kinevezettek: Johann Kocziba nach Koltha, Sigmund Gilányi Postexpeditor nach Malaczka, und Fräulein Karoline Branich nach Brezova-Rhonicz, továbbá postakezelőkül alkalmaztattak: Adalbert Böhm in Érsek-ujvár, Johann Farszki in Nyitra-Zsámbokrét und Josef Horváth zum Postamte Csúz. A pozsonyi postagazgató ur igazságszeretetét és hazafiságát ismerve, reméljük, hogy a kérdéses személyzeti változások megküldését lapunkban is leendő közlés végett, el fogja rendelni.

HIRHARANG. — A morva postamesterek módosított alapszabályaik értelmében ezentúl „vándorgyűléseket” fognak tartani. Az idei közgyűlést szeptember 11-én Troppauban fogják megtartani. — **A kraina,** — tengerparti és dalmát postamesteri egyesület f. évi közgyűlését nem Adelsbergben, hanem Laibachban szeptember 7-én tartja meg. — **A németbirodalmi** postagazgatás hivatalnokai részére életbiztosításokat is közvetít tekintélyes biztosító-társulatoknál. Ily uton eddigelé 5687 postahivatalbeli 6.830,663 mrk tőkével biztosítva van. — **Jelenleg** a soproni postagazgatási kerületben egy postatiszti esetleg postahiv. gyakornoki állomás betöltendő. — **Znyó-Váralján** a múlt héten megdöbölték sárral és piszokkal a postaépületen levő országczimert, s letépték a levélsekreényt. A postahivatal a kihágók megfenyítése miatt megkereste a a szolgabíró, de e megkerésnek semmi eredménye sem lévén, az ügy most a közigazgatási bizottság elé kerül. — **Számadatok.** A budapesti központi táviró hivatalnál a múlt hóban 181,900 darabra ment a sürgönyök forgalma; a bevétel pedig 28,386 frt 38 kr. — A pesti közuti társaság júliusban 538,332 személyt szállított s 57671 frt 13 krt vett be. — **Távirás grófnő.** Az osztrák kereskedelmi miniszter Wimpfen Hedvig grófnőt, az állami távirók főfelügyelőjének leányát, a cs. kir. távirónő címével és jellegével ruházta föl. — **Berlinből** jelentik, hogy Londonban augusztus 2-án feladott és „of the Bank foncier de St. Petersburg-Toula” és „Bank foncier de Charkow” czimzett levelek, melyekben jelentékeny értékben szelvények foglaltattak, útközben elveszték vagy ellopattak. E levelek és szelvények megtalálójá jutalomdíjban részesül. — **Amerikában** a hivatalos levelezésekre külön nyomatott levélborítékot alkalmaznak „Official Business” felirattal, s azon egyének, kik ily boríték alatt magán tartalmu levelet a postajövedék megkárosítása céljából feladnak 300 dollár pénzbírsággal büntetettek. — **A legközelebb** megjelenő postatiszti névtár szabatos összeállítása végett a vidéki postahivataloknál legutóbbi időben történt személyzet változást, sziveskedjenek e lapok szerkesztőségével mielőbb tudatni.

Szerkesztői sürgöny.

S. Lőkősháza. Távirásati tanfolyam ez idén nem nyitattik.

Csicsó-Keresztur. Illető helyen azonnal bemutatuk. Jó lesz az utat mielőbb megjárni.

N. Bécs-Álsergrund, L. Löese. Lapunk f. havi számait elküldöttük.

B. Kámlós. Utólagos olvasásnál kiderült, hogy közleménye csak újból átdolgozás után közölhető.

W. Szabadka. F. hó 14-én táviratilag fogunk intézkedni.

Szarvas. Az okmányokra nézve méltóztassék mielőbb intézkedni. Most sajnálom, hogy a megrendelést eszközölttem.

Bogojeva. Azonnal postára adtuk.

Hosszumező. Lapunk küldését nem szüntettük be, sziveskedjék a hiányzó számot megnevezni.

Kapnik. Az ügy elintézése végett felhatalmazást kérünk.

Igal. Az előjegyzettek már alkalmazásban vannak s így pályázat útján tölthető be.

H. Zenta. Megemlítjük lapunk jövő számában.

Pályázatok postamesteri állomásra.

1. Somogyi Városi Hivatal. 120 frt tisztizetés, 40 frt irodai és 588 frt szállítási átalány. Postaig. Sopron.

2. Baranyamegyei Herceglakon. 120 frt tisztizetés, 40 frt irodai és 180 frt szállítási átalány. Postaig. Sopron.

Pályázatok postakezelői állomásra.

1. Bácsmezei Zentán a postakezelői állomás 200 frt évi fizetés és mosáson kívül egész ellátás élvezete mellett azonnal betöltendő. Teljesen szakképzett és némi biztosítékkal rendelkező kiadó urak ebbeli kérvényeiket Mihalkovits István, m. k. postamesterhez Zentára intézzék.

2. A kápolnási m. k. postahivatalnál az üresedésbe jött postakiadói állomás, 150 frt évi fizetés és teljes ellátással azonnal betöltendő. Az ebbeli kérvények Wiener Adolf m. k. postamesterhez Kápolnára (Krassóm.) intézendők.

3. Az igali kir. postahivatalnál egy megbízható helyettes 5-6 heti időszakra alkalmazást nyerhet, mivel az ottani h. postamester augusztus 20-tól őszi hadgyakorlatokra behivatott. Feltételek: 20 frt havi fizetés, teljes ellátás és a kézbesítési díjak élvezete. Kik ezen állomást azonnal elfoglalhatják, sziveskedjenek ebbeli leveleiket Somogy megye igali postahivatalhoz czimezni.

Ajánlkozások.

— Egy 21 éves egyén, ki 4 gimnáziumi és 3 osztály állami képezdét végzett, a magyar és német nyelvben, valamint a postakezelésben is teljesen jártas, óhajtaná valamely m. k. postahivatalnál mint gyakornok, illetőleg mint postakezelői jelölt alkalmazást. A szives meghívó levelek Feiner Miksa czimén Gyöngyösre intézendők.

— A postakezelésben némileg jártas egyén, ki megfelelő bizonyítványokkal rendelkezik, óhajtaná a nagyváradi kerületben valamely m. k. postahivatalnál gyakornokul felvételt. Az ebbeli szives meghívó levelek Katz Sámuel czime alatt Nyir-Bátorba küldendők.

— Egy okleveles postakezelő és jegyző, 12 éves katons (altiszt) nős, óhajtaná magyar vidéken postakezelői alkalmazást nyerni. A postaszakban valamint az önálló postakezelésben teljes jártassággal bír. A szives meghívó levelek Chikán János postakezelő czimén Balassa Gyarmatra intézendők.

— Jó bizonyítványokkal rendelkező 22 éves postakezelő, ki nagyobb forgalmu postahivatalnál hosszabb ideig volt alkalmazásban, az önálló postakezelésben teljesen jártas, keres hason minőségben f. é. szeptember 1-től alkalmazást. A szives meghívók Somogy megye csurgói m. k. postahivatalhoz küldendők.

Violaszínű másoló tinta.

20 krajczárért egy perc alatt mindenki előállíthat egy itcze kitünő minőségű tintát viola színben.

Kisebb megrendeléseknél a készítmény levélposta útján küldetik el.

A megrendelések alulírottához czimezve postautalvánnyal eszközölendők. — Használati utasítás minden küldeményhez csatolattik.

Debert György,

m. k. postamester Zichyfalván (Torontál m.)

Tiller Mór és testvére.

a méltós. keresk. m. kir. miniszterium által megbízott szállítóinknál.

Budapestben, országut, Károly laktanya épületében a következő tárgyak utánvet mellett rendelhetők meg.

1 postatiszti vagy postatisztnői arany-zsinóros finom zubony 13 frt 80 krtól 15 frt 80 krig	
1 ezüst zsinóros pedig 12 frt	
60 krtól	14 frt 25 krig
1 finom szürke pantalo . 8-10-ig.	—
1 a legfinomabb fajtából . 11-12	—
1 téli köpeny 24 frttól	38
1 esőköpeny csuklával 10 frt.	12
1 sapka, valódi 3/4 arany	—
1 zsinór és rózsával	3
1 ugyanaz vitézkötéssel	4
1 finom nyári tábori sapka	—
1 arany jelvényel	3
1 ugyanaz aranyóval	3
1 szabályszerű nyakraváló	40
1 pár arany vagy ezüst him-	
zett posta jelvény zubony galléra	1
1 pár ércz postajelvény	40
1 finom posztó vagy szalma	
kalap urak vagy fiuk számára 1 frt 50 krtól	3
1 szabályszerű levélhordó zubony 7 frt	
50 krtól	9
1 szürke pantalo 5 frt 20 krtól	8
1 sapka	1
1 valódi ezüst-zsinórral	3
1 ugyanaz magastetejű	3
1 szabályszerű postalegény szür. csuklyával	18
1 szabályszerű zubony	7
1 szabályszerű nadrág	6
1 kalap	3-3
1 sapka	1
1 jó erős négy karimás posta sip	1
1 három	1
1 sip zsinór	1
5 kilogramm jó spanyol viasz	4
1 jó erős bőrtáska levélhordók számára	
6 frttól	8
1 ugyanaz nagyobb minőségben csoma-	
gokra 9 frttól	10
1 jó szerkezetű tized máhla mérleg súlyok	15
1 jó szerkezetű levélmarleg tányérral	3-6
1 jó erős levélgyűjtő-szekrény postaczi-	
merrel 7 frt 50 krtól	9
1 jó erős posta czimer 7 frt 50 krtól	9
12 jó minőségű tekete irón 35 krtól	75
12 jó minőségű kék irón 55 krtól	85
12 jó minőségű vörös irón 70 krtól	95
12 jó minőségű tolltartó 25 krtól	60
1 doboz finom aczél toll 50 krtól	1
100 hivatalos boríték czimvel	60
100 ugyanaz vastag papirból	1
100 jelentési iv	1
100 pénzes levélboríték	95
100 levél papir festett monogrammal	95
100 hozzá való boríték	95
100 levél boríték czim nélkül 30 krtól	65
100 latogató jegy 65 krtól	1
100 hozzá való boríték	35
1 nagy korsó fekete tinta	35
1 nagy korsó finom viola tinta	45
1 kis üveg barminő színű tinta	10
1 korsó, 1/2 kilogram fekete bélyeg festék	1
1 betűzőhöz való szelencze párnával	1
1 rizma fogalmazó papir	1
1 rizma fehér iroda papir 2 frt 50 krtól	3
1 koney jó csomagoló papir	40
1 vonalzó 10 krtól	50
1 pár jó erős lópköröz 1-ső számu	3
1 pár jobb fajta II-dik számu	4
1 pár legjobb minőségű III-dik számu 5 ft	8
1 drb fehér vagy szines ing 1 frt 60 krtól	2
1 drb vászon nadrág 1 frt 20 krtól	2
6 drb fehér vagy szines zsebkendő 90 krtól	4
6 drb fehér vagy szines kapeza 90 krtól	3
1 ing gallér vagy nyakkendő 20 krtól	1
1 jó erős revolver 7 frt 50 krtól	12
1 szimpla vagy dupla pisztoly 2 frttól	3
1 postatiszti kard elefant csont marko-	
lattal sarannyal kirakott tokkal	15
ehkez kardkötő	5
1 pénzes zacskó felvágó kés	35

Az említett tárgyakon kívül még megrendelhető a lehető legolcsóbb árak mellett,

urak, gyermekek és hölgyek részére ruházat, nap és esernyők, minden háztartási szükséglet, urak és hölgyek részére kesztyű, jegyzék könyvek, pénzes tárczák, kéksek, ollók, méter súlyok, vas és rézből, minden irodai tárgyak és szükségletek, lámpák, mindenféle ajándékokna alkalmazható tárgyak, uri és hölgy nyakraválók, zseb- és falk órák.

1 Deak Ferenc emléki érem frt 50 kr (Csomagolás fadóbozban 10 krtól 35 krig).

Teljesen felszerelt ruházat megrendeléseknél a mérték pontos beküldése szükséges.

Az egyenruhához tartozó zsvet zsinór gomb, jelvény sat. részletesen is megrendelhető, és ugyanazon áron számíttatik amint a n. méltós. kir. keresk. minis. által meghatározott.

Pontos jó és gyors kiszolgáltatás iránt kezesseget nyújtani ismert cégünknek különös érdekében fekszik.

Minthogy szállítási üzletünket a pártolás folytán, melyben a n. é. vidéki közönség részesített nagyobbítottunk, és ezentúl nem csak a tek. hivatalbelieknek hanem az összes közönség szállítói leszünk, felhívjuk mély tiszteltel a tek. postamester, és postatiszt urakat, nekünk e vállalatban segédkeztet nyújtani és az illető felektől bármilyen néven nevezendő megbízásokat, melyeket mi rögtön utánvétellel küldeni fogjuk, mint közbenjárók elfogadni sziveskedjenek. Munkodésükért amint az utánvételi lap hozzánk vissza érkezik, az utánvételi összegből hatos kamatot posta utalvánnyal az illető közbenjáró ur kezéhez fogunk juttatni.

Tiller Mór és testvére, szállítók.